

SKOVEN

Månedsskrift
udgivet af
Dansk Skovforening
December 1971

12

Ford har styrken på alle punkter til Deres arbejde i skov og mark

Punkt 1: Kraftig 4-cyl. dieselmotor, 75 DIN HK ved 2100 o/m. Stor cylinderdiameter og kort slaglængde giver maksimumydelse og stort drejningsmoment - 30,2 kgm.

Punkt 2: 8 fremadgear, 2 bakgear. Alle tandhjul i konstant indgreb = blødere skift med mindre støj. Stor overlappning mellem gearene sparer skift...

Punkt 3: Tørlamel kobling med 12" koblingsplade.

Punkt 4: Kraftoverføring fuldstændig uafhængig af kobling. 65 HK ved 540 o/m.

Punkt 5: Robust og effektiv hydraulik. - 100% uafhængig. - Trækkes direkte af motoren. Løftekapacitet i trækstangs øjer 1725 kg. Dobbeltvirkende trækraftkontrol giver fuld kontrol med arbejdsdybde uanset redskabets vægt.

Punkt 6: Svære bagaksler, nyt robust bagakselhus. Kapacitet 5450 kg.

Punkt 7: Våde, flerpladede skivebremser indbygget i bagakselhuset, beskyttet mod vand og snavs.

Tal med en autoriseret Ford Traktor Forhandler om

Ford5000

**TRAKTORER
MASKINER**

Ny
bonus
hvert
år

alene i 1971
107 millioner kr.
til bonus

- herunder i pensionistillæg

36%

af den med bonus
opskrevne pension

*vi har
det hele*

PENSIONS-FORSIKRINGER
RENTE-FORSIKRINGER
ANNUITETS-FORSIKRINGER
KAPITAL-FORSIKRINGER
LIVS-FORSIKRINGER
INDEKS-FORSIKRINGER
GRUPPELIVS-FORSIKRINGER

HAMMERENSGADE 6
1267 KØBENHAVN K
TELEFON (01) 14 20 10

Pensions forsikringsanstalten als

oprettet 1917

ledet af danske erhvervs- og funktionærorganisationer

Afdelinger i:

Nordjylland:

Vesterbro 17
9000 Aalborg
Tlf. (08) 13 34 90

Syd- og Vestjylland:

Helligkorsgade 14
6000 Kolding
Tlf. (05) 52 29 45

Øst- og Midtjylland:

Store Torv 3
8000 Århus C
Tlf. (06) 13 17 11

Fyens Stift:

Kongensgade 27
5000 Odense
Tlf. (09) 11 09 80

rationelle arbejdsløsninger
hænger ikke på træer
- men derimod på **UNIMOG!**

UNIMOG kan på få minutter forsynes med et rykkeaggregat,
hvis styrke og kvalitet er uovertruffet.

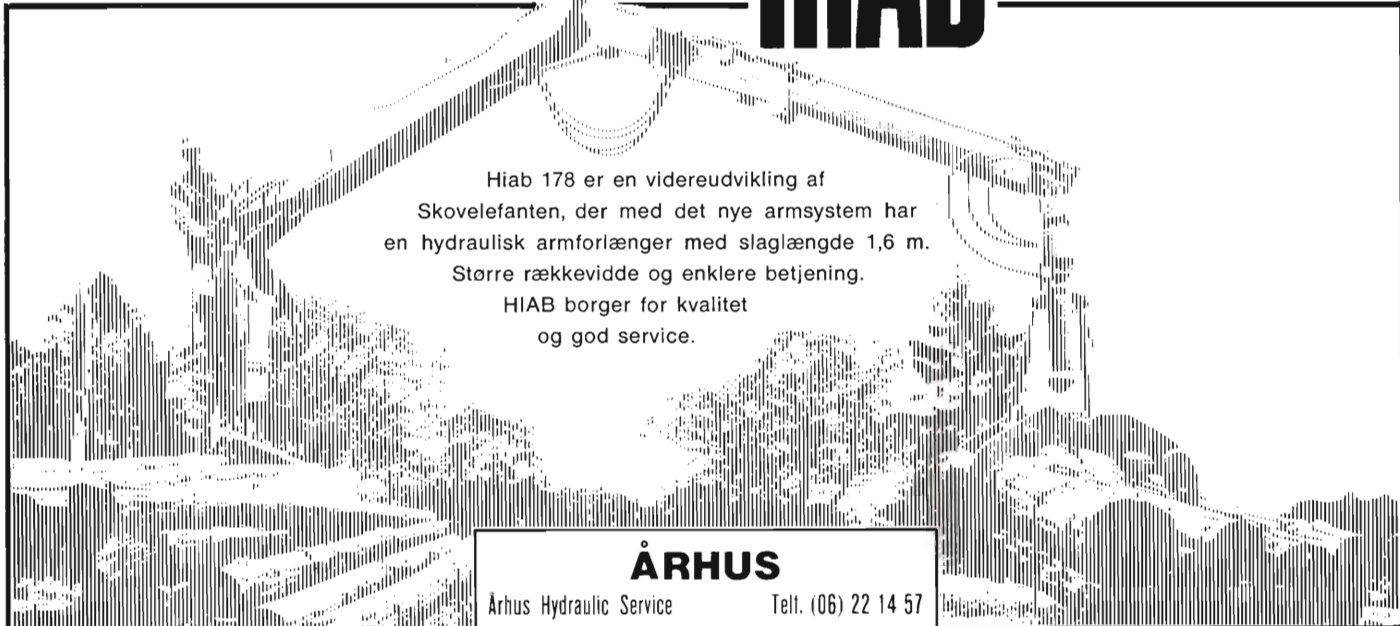
Lad UNIMOG holde skoven åben som
arbejdsplads – også når sneen
har bløkeret de bugtede og bakkede
veje. UNIMOG har tilbehørsredskaber,
der betyder, at De kan arbejde
i skoven alle årets dage ... UNIMOG
har ganske enkelt i alle sine
specialkonstruerede arbejdsredskaber
en logik, som det halve af verden
har efterlyst i en årrække, og som over
hele verden gør det til sundt fornuft
at bruge UNIMOG ...
Der er UNIMOG-service og
-reservedele 40 steder, spredt ud
over Danmark. Forlang specialbrochurer
og redskabsoversigt samt evt.
udrustningsforslag, baseret på Deres
behov, hos:

BOHNSTEDT-PETERSEN A/S, UNIMOG-afdelingen,
Københavnsvej 31, 3400 Hillerød, tlf. (03) 26 33 55

Mercedes-Benz **UNIMOG**

Model 178...en ny **HIAB** skovkran

Hiab 178 er en videreudvikling af Skovelefanten, der med det nye armsystem har en hydraulisk armlængder med slaglængde 1,6 m. Større rækkevidde og enklere betjening. HIAB borger for kvalitet og god service.

ÅRHUS		
Århus Hydraulic Service Telf. (06) 22 14 57		
PAARUP	ÅLBORG	ESBJERG
Midtjysk Hydraulik Telf. (06) 86 52 22	Ålborg Hydraulic Telf. (08) 37 14 66	Erling Christoffersen Telf. (05) 12 52 40
ODENSE	VORDINGBORG	KØBENHAVN
Knud Nyegaard Telf. (09) 12 10 69	Vordingborg Hydraulic Telf. (03) 775-2248	A/S Hiab Hydraulik, Herlev Telf. (01) 94 81 22

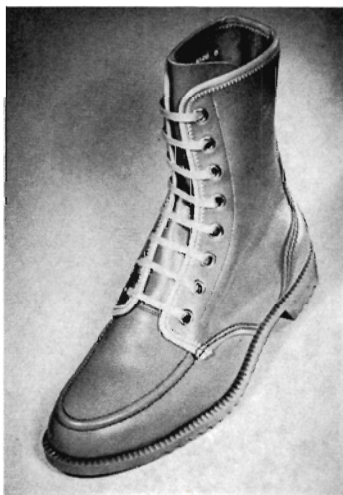
For stærke mænd i sport og arbejde:

Fødderne skal bære Deres vægt, foruden alt hvad De slæber på. Føddernes størrelse kan ikke ændres, men bæreevnen forøges ved støtte fra et velkonstrueret underlag: *Fodtøjet*.

Underlaget, sålen, skal være fast i svang og hæl og dog bøje i takt med foden. Alle de her viste modeller er af fodvenlig konstruktion.

No. 2606. Sort gummistøvle med beskyttende gummifinner for skinneben og knyst. Indbygget stålhætte og stålsvang. 39 cm høj. Godkendt af Arbejdstilsynet.

No. 2208. Gylden Sportsstøvle med enestående pasform. Pløs og overlæder løftes op og gør plads for de højvristede.

Vær god ved Deres fødder. Det betaler sig at ud-søge de rigtige sko, støvler og sandaler, som svarer til det, de skal yde.

Ring eller skriv efter specialbrochure no. 2008.

No. 2589. Ruskindsstøvlet med pelsfoer er varm og robust. Det er praktisk fodtøj, som alligevel får en til at se »påklædt« ud.

ArSiMa

LØNGANGSTRÆDE 25 · 1468 KØBENHAVN K
MI 5171 (0154)

Meddelelse fra Kåringsudvalget

Kåringsudvalget har i 1971 optaget nedenanførte bevoksninger og frøplantager i Udvalgets officielle fortegnelse over kårede Frøavlsbevoksninger og Frøplantager i Danmark.

DK – FP nr. 601 *Larix leptolepis* 2,2 ha 9–16 år Hedeselskabets skovfrøcentral, plantagen C.E. Flensborg afd. 19.

DK – FP nr. 611 *Picea sitchensis* 1,0 ha 7–9 år Vosnæs skovdistrikt, Indelukket afd. 3.

DK – FP nr. 615 *Larix leptolepis* 2,6 ha 8–9 år Hedeselskabets skovfrøcentral, plantagen C. E. Flensborg afd. 137.

DK – F nr. 395 *Picea Abies* 11,3 ha 62–68 år, Silkeborg skovdistrikt, Thorsø Bakker, afd. 301 og 302.

DK – F nr. 396 *Picea Abies* 3,9 ha 39 år, Silkeborg skovdistrikt, Thorsø Bakker, afd. 307.

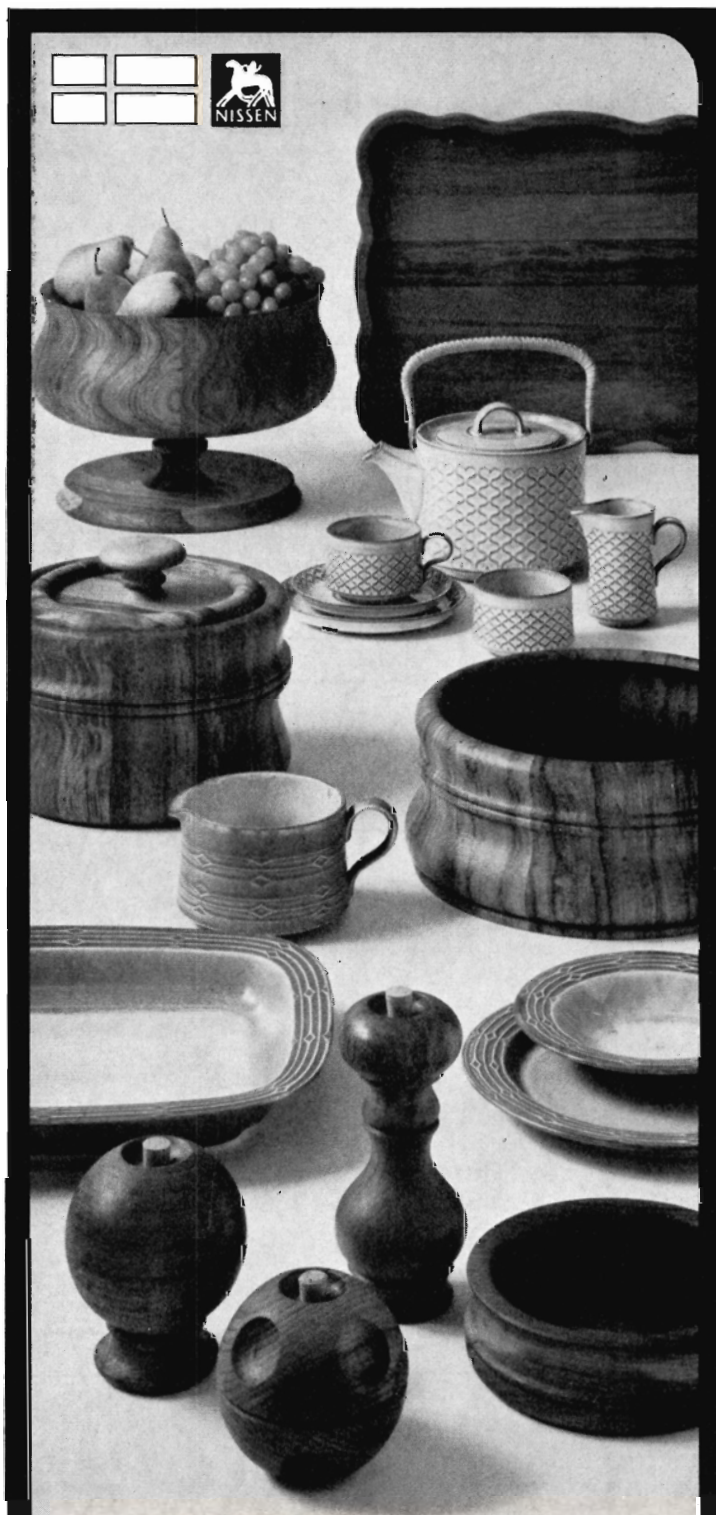
DK – F nr. 397 *Pseudotsuga taxifolia* (spredte) 81 år, Silkeborg skovdistrikt, Sønderskov, afd. 256 og 257.

DK – F nr. 398 *Pseudotsuga taxifolia* 3,8 ha 42–52 år, Silkeborg skovdistrikt, Østerskov, afd. 178 og 179.

DK – F nr. 400 *Picea sitchensis*, 1,6 ha 52 år, Silkeborg skovdistrikt, Nordskov, afd. 119 b.

Skovbrugsuddannelse i verdensperspektiv

Sverige havde fået det ærefulde hverv at være vært i ti dage for en verdenskongres med temaet skovbrugsuddannelse. Kongressen, som var den første af denne art på skovbrugets område, blev arrangeret af FAO i Rom og fandt sted i Stockholm sidst i september og først i oktober d.å. Den indgik som et led i en serie verdenskongresser, i hvilke man forsøger at samle en hel verdens viden inden for et antal afgrænsede fagområder – en lignende kongres afholdtes på landbrugets område i København sidste år. Det drejede sig om en typisk fagkongres, og man regnede med at samle ca. 300 deltagere fra 70–80 lande, hvilket vil sige, at stort set alle skovbrugslande i FAO ville være repræsenteret.

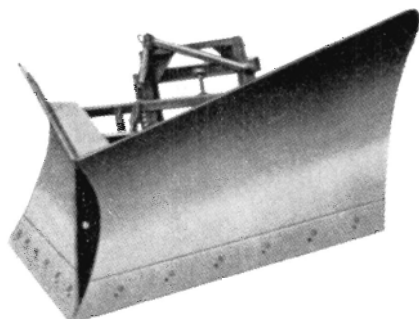

Foruden brugskunst
laver vi stadigvæk masser af tønder.
Hvis De har BØGE-SNITGAVN
eller STAVKÆVLER - hører vi gerne
fra Dem

NISSEN

RICHARD NISSEN - 8870 LANGAA
TLF. 06-461333

BRYDEREN MAJOR

BRYDEREN MAJOR spidsplov fremstilles i overensstemmelse med Dansk Standard med rømmebredde på 2,6 m.

BRYDEREN MAJOR SPECIAL spidsplov har rømmebredde 3,0 m samt tilkobling passende til »DS«.

LAIGAARD sideplov har 2,6 m rømmebredde i overensstemmelse med »DS«.

LAIGAARD sjapplov (motorvejsplov) har tilkobling passende til »DS«.

Alle plove passer på samme ramme, der er udført i overensstemmelse med **DANSK STANDARD**.

MERE END 50 ÅRS ERFARING i fremstilling af SNEPLOVE.

Helsingforsgade 6 . Århus N
Tlf. (06) 16 24 44

Afd. for Sjælland:
Repr. J. Axel Pedersen,
Tlf. (01) 30 26 40
Roskildevej 47 . København-Valby

Fabrik for vejmaskiner

Faxe Ladeplads savværk

Vi er interesseret i køb af savværkstømmer.
Kontant betaling.

Faxe Ladeplads savværk

E. Svendsen
4654 Faxe Ladeplads
Tlf. (03) 71 61 73

RASK SKOV SAVVÆRK

søger kontakt med skove, der er interesseret i faste leveringsaftaler om bygningstømmer.
Engangspartier har også interesse.

RASK SKOV SAVVÆRK

tlf. (05) 67 84 00
8763 Rask Mølle

Allgemeine Forst Zeitschrift

6/11-1971 nr. 45:

Douglasienanbau auf Buntsandstein unter Berücksichtigung unterfränkischer Erfahrungen. /Oberforstmeister, Dr. Nüsslein.

Allgemeine Forst Zeitschrift

13/11-1971 nr. 46:

Mechanisierung im betrieblichen Bereich der Landesforstverwaltung Rheinland-Pfalz. /Oberlandforstmeister Ernst Schneider.
Chemische Wege-Befestigung mit »TRP« (Tschache's Road Packer).

Det Danske Hedeselskab 15/11-1971 nr. 11:

Ildot truer frugtavl og læplantager.
Læplantning i Sovjetunionen. /Frode Olesen.

Forstarchiv nov.-1971 nr. 11:

Stand und Entwicklung intern. Natur- und Umweltschutzarbeit (1). /H. Köpp.

Rummeteren nov.-1971 nr. 11:

Hvad er samarbejde? /Jørgen Høier.
Referat af SKOVEN's rundbordssamtale (fortsat fra forrige nummer).

Skogeieren nov.-1971 nr. 11:

Tradisjonsrik skogbedrift inn i skogeiersamvirket.
Et orienterende gjødslingsforsøk i ospekog. /Aage Langhammer.

Skogen 17/11-1971 nr. 14:

Skogsarbetare – framtidssyrke.
»Utvecklingstendenser i svenskt skogsbruk«. Jägmästare Olle Berggrund, Skogsarbeten gör status over den rationalisering af skovbrugets primære- og sekundære produktion, som er sket i Sverige. Samtidigt forsøger han at forudse, hvorledes udviklingen vil forme sig fremover.
Samarbetsprogram Tanzania – Sverige. /Erland von Hofsten.

Skovbrugstidende 1/11-1971 nr. 21:

Markedssituationen i forbindelse med udbud og efterspørgsel af råtræ. /Skovfoged Niels Harald Jensen.

Skovbrugstidende 15/11-1971 nr. 22:

T. Morth-Pedersen, S. I., refererer et kogleindsamlingskursus, der afholdtes 1.-4. nov. Referatet giver en beskrivelse af det udstyr der anvendes i de 4 nordiske lande i dag, og kan være af interesse for såvel kogleplukkere som pynte-grøntklippere.

FRA DANSK SKOVFORENING

Dansk Skovforening har pr. 1. november 1971 ansat forstkandidat O. Brunemark som konsulent. O. Brunemark har aflagt eksamen som *registreret revisor* (af Handelsministeriet).

Skovforeningen kan derfor straks tilbyde medlemmerne føring og afslutning af drifts- og skatteregnskaber samt udarbejdelse af driftsanalyser.

SKOVEN

Månedsskrift udgivet af
DANSK SKOVFORENING.
Vester Voldgade 86,
1552 København V.,
Telf.: (01) 12 21 66 •
Postgirokonto: 1964.

Ansvarshavende:
Redaktør Knud Meister
Bredgade 41
1260 København K.
Telf. (01) 119511

Redaktionsudvalg:
Baron, dr. agro.
M. Schaffalitzky de Muckadell
(formand)
Professor N. K. Hermansen
Kgl. skovrider Vagn Johansen
Førstfuldmægtig
M. Elbæk-Jørgensen
Skovrider Aa. Marcus Pedersen

Annoncetegning:
Redaktør P. Hauberg.
Dansk Skovforening.

Abonnement:
Tegnes hos Dansk Skovforening.
Koster for 1971
kr. 60,- (incl. moms kr. 6,-)
Medlemmer af Dansk Skovforening
og bestyrere af medlemsdistrikter modtager
SKOVEN og »Dansk Skovforenings Tidsskrift«
vederlagsfrit.

Stof til
SKOVEN's
januar-nr.
må indsendes
inden 28. december.

Forsiden:

Så er det jul igen.
Foto: NOROFOTO

Trykt af
Fr. G. Knudtzons Bogtrykkeri A/S
Toldbodgade 57
1253 København K

DECEMBER 1971

Brev til landbrugsministeriet

*Dansk Skovforening sendte den
29. november Landbrugsministeriet
dette brev:*

DANSK Skovforening har bragt i erfaring, at der er fremsat tanker om at overføre statsskovvæsenet og skovlovadministrationen, det vil formentlig sige hele forholdet også til det private skovbrug, fra landbrugsministeriet til kulturministeriet. Som dansk skovbrugs hovedorganisation (hvori også statsskovvæsenet er repræsenteret) skal Dansk Skovforening tillade sig at fremføre følgende:

For den private skovejer er skovbrug på linie med landbrug, gartneri o.a. jordbrugsformer et erhverv. Omend det hører til de små erhverv i Danmark, skal det dog påpeges, at hugsten i de danske skove (incl. skove) på ca. 2 mill. m³ årligt svarer til en bruttoværdi på over 150 mill. kr., som vel ikke er noget imponerende tal, men dog svarer til en selvforsyningsgrad på ca. 40 pct. Endvidere antages det, at dette træ gennem videre forarbejdning og aktivitet i handels- og transportled bidrager til nationalproduktet med et 20 gange så stort beløb, d.v.s. med ca. 3 milliarder kr. Skulle det dansk dyrkede træ erstattes med importeret træ, ville det især komme til at dreje sig om savskåret træ, som med gældende priser ville svare til en importværdi på ca. 650 mill. kr.

Ligesom landbrug, gartneri og frugtavl henhører under landbrugsministeriet, må Dansk Skovforening finde det lidet rimende med skovbrugsnæringens interesser, om skovbruget blev løsrevet fra de øvrige jordbrugserhverv og overført til kulturministeriet, idet dette ministerium ikke har tilsvarende opgaver af *erhvervsmæssig karakter*.

I denne sammenhæng skal der peges på, at landets ca. 32.000 private skovbrug i langt de fleste tilfælde er knyttet til landbrug og/eller andet jordbrug og drives sammen i en bedrift, ligesom iøvrigt land- og skovbrug i adskillig lovgivning er stillet parallelt. Det vil derfor forekomme særdeles u hensigtsmæssigt at få disse to jordbrugsformer skilt under to ressortministerier.

Det private skovbrug erkender fuldt ud sine forpligtelser i relation til naturfredning og rekreation og har da også gennem årtier eller århundreder ved betydelige økonomiske ofre tilgodeset samfundets behov på disse områder.

At det offentlige skovbrug har endnu videregående forpligtelser og muligheder i henseende til naturfredning og rekreation er åbenbart, men dels ser det for Dansk Skovforening ud til, at disse opgaver kan løses under det nuværende regi, dels forekommer det forhastet at nedvurdere de offentlige skoves store erhvervsmæssige betydning. Statsskovbruget er en betydelig leverandør af prima skovprodukter og har i særlige situationer som f. eks. under stormfaldskatastrofen i 1967 og følgende år ved sin politik haft en for både skovbrugsnæringen og træindustrien stærkt stabiliserende virkning i en kaotisk tid. Det offentlige skovbrug har endvidere ved investeringer i træindustrien o.l. optrådt helt parallelt med det private skovbrug.

Uden iøvrigt at ville blande sig i statsskovvæsenets administrative forhold finder Dansk Skovforening derfor også anledning til at udtale, at man stærkt ville beklage, om det skildrede gode samarbejde skulle vanskeliggøres, dersom man subsidiært ville udskille statsskovvæsenet alene fra landbrugsministeriet.

Dansk Skovforening føler, at man altid har fået en udmærket og fair behandling i landbrugsministeriet, og man skal så stærkt, som det overhovedet er muligt, plædere for, *at såvel det private skovbrug som statsskovbruget forbliver sammen med de øvrige jordbrug under landbrugsministeriet* som det naturlige ressortministerium. En hel eller delvis udskillelse herfra anses under alle omstændigheder for at være forhastet og vil kunne få kaotiske følger på det erhvervsmæssige område for skovbruget og træindustrien og på længere sigt formentlig også for store dele af det øvrige jordbrug.

Med venlig hilsen
DANSK SKOVFORENING

M. Schaffalitzky de Muckadell.

Drift af fritidsarealer – og turistindtægter

Af OLE FOG

Dansk Skovforening

6000 ha af Norges areal udgøres af bygdealmenninger d.v.s. arealer, der er fællesjeje for en bygdes indbyggere. Ringager kommune, der begrænses i vest og syd og den store sø Mjøsa, omfatter 5 almenninger plus ejendommen Pihlske Sameie. Ejerforholdene for denne ejendom er lidt specielle og kan nærmest beskrives som en mellemting mellem en almenning og et andelsselskab.

Pihlske Sameie omfatter: 6.500 ha »produktiv« skov, 2.000 ha uproduktiv fjeldskov samt 17.000 ha bestående af moser, søer, græssletter og højfjeldsarealer, hvilket giver et samlet areal på 25.000 ha. Skovene har en årlig tilvækst på 6.200 m³ (0,95 m³ pr. ha) og der skoves 7.800 m³ pr. år. Tidligere blev foryngelseshugsterne foretaget som stribe-afdrifter med efterfølgende plantning.

Renafdrifter er imidlertid, i den løbende debat om naturfredning, rekreative arealer m.m., udsat for stærk kritik, og Pihlske Sameie søger nu at drive fjeldskovene i uafbrudt rotation ved hugst fra toppen og udnyttelse af naturlig opvækst.

Kreaturdrift: Andelshaverne har ret til græsning for kreaturer såvel i skovene som på de øvrige arealer. Sæterdrift er opgivet, men ca. 1.500 ungdreter slipper årligt løs i fjeldarealerne.

Turisme: »Ejendommen« ligger i et fantastisk naturskønt område i en afstand af kun 150 km fra Oslo. Hele området er følgelig et eftertragtet fritidsområde og driften af Pihlske Sameie er i vid udstrækning baseret på turistindtægter.

Fjeldhytter: Udlejning af byggegrunde til hyttebebyggelse er et stort aktiv. Lejen er efter danske forhold beskednen, 10–300 kr. pr. grund pr. år alt efter, hvornår lejemålet er indgået. Der udlejes idag 2.400 grunde. Fjeldhyttebebyggelsen foregik indtil for få år siden ganske planløst med omfattende naturødelæggelser, forurening af fiskevande m.m. til følge. Sagen er nu

under kontrol, idet myndighederne ikke tillader hyttebebyggelse uden efter forud godkendt planlægning. Pihlske Sameie har foreløbig tilladelse til at udbygge hytteområderne med yderligere 600 hytter. Udlejning af grunde

til større og mindre højfjeldshoteller finder også sted. (Lejeindtægten blev ikke oplyst).

Jagt og fiskeri:

Elgjagt: I Norge er elgjagten begrænset derved, at der på de enkelte arealer årligt gives licens til afskydning af et begrænset antal elge. Pihlske Sameie har årligt licens til ca. 20 elge og licenserne sælges ved skriftlig auktion til interesserede jægere. Priserne andrager ca. 2.000 kr. for en voksen elg og 500 kr. for et ungdre.

Den nedlagte elg tilhører jægeren, som herved får næsten total dækning af lejen. Lejen skal imidlertid betales, også selvom elgen ikke bliver skudt. **Småvildt:** *Ryper*, harer, duer, ænder m.m.

Småvildtjagten drives ved salg af jagtkort. Et årskort, der koster 70 kr. giver ret til jagtudøvelse året rundt uden andre indskrænkninger end de lovmæs-

sige. *Ryper* er det mest eftertragtede vildt og en energisk rypejæger vil årligt kunne skyde 20–30 af disse fugle. Der sælges årligt ca. 700 jagtkort. Jeg forespurte, hvorfor man ikke satte prisen op og til gengæld solgte et mindre antal. Denne tankegang kunne man imidlertid ikke følge. Arealet er absolut ikke overbenyttet, og man er indstillet på at sælge et noget større antal jagtkort, efterhånden som efterspørgslen stiger. Man finder principielt, at jagtudøvelse ikke bør være forbeholdt den velhavende del af befolkningen, og man forventer en meget kraftig

offentlig reaktion, såfremt jagtlejen sættes op til et niveau som det danske. **Fiskeri:** Man råder over adskillige gode naturlige fiskevande, og der gøres en stor indsats for at fremme fiskebestanden, ligesom der til stadighed investeres i nye kunstige søer. Fiskeriet udnyttes ved salg af fiskekort.

Et årskort koster 30 kr. og giver ret til fiskeri i al almindelighed inden for lovens rammer.

Bilkørsel: Pihlske Sameie besøges året rundt af et meget stort antal turister. Hytteejere, jægere, fiskere, og almindelige turister har behov for at kunne komme rundt på ejendommen, og man har af hensyn hertil bygget veje af sammenlagt 100 kilometers længde.

Færdsel til fods er tilladt uden begrænsninger, men færdsel i bil er kun tilladt, såfremt der betales en afgift på 30 øre pr. kørt kilometer. Afgiften, der udgør ca. 200.000 kr. pr. år opkræves forholdsvis nemt ved de få indkørsler, der er til området.

6 mands ekskursion til Finland

Det var i år blevet Finlands tur til at arrangere Nordisk Skovunions 6 mands ekskursion. Arrangementet fandt sted i dagene 13.–16. september i området mellem Kuopio og Helsinki og var helliget problemerne omkring planteskoledrift og kulturarbejde i skoven. Fra Danmark deltog statskovrider Kr. Elmquist, skovrider E. Scheurer og forstkandidat F. Gaard.

Moderne planteskoledrift

Efter at alle ekskursionsdeltagerne var samlet søndag aften i Kuopio kørte man mandag morgen efter en kort introduktion af generalsekretær Teppo Warras til Skogforskningsinstitutets forsøksstation i Suonenjoki. Man blev her modtaget af magister J. Raulo, som redegjorde for stationens arbejde, hvis hovedformål er at drive forskning og at viderebringe denne forskning til det praktiske skovbrug.

Magister Raulo omtalte derefter en i sidste år indført klassificering af planter af vortebirken, hvor man dels gik frem efter plantens højde, dels dens rodhalsdiameter. Indførelsen af plasthus havde også gjort det nødvendigt at ændre på den nomenklatur, som angiver, hvor gamle planterne er, og

hvorledes de er drevet frem. Medens en på gammeldags måde fremdreven plante med et år i frilands frøbed og et år i prikledet kaldtes 1A + 1A, benævnte man en plante, der i stedet havde stået i frøbed i væksthuse for 1M + 1A. Ved at benytte opvarmede plasthuse var det også muligt at gøre planterne klar til udplantning på et år, idet man såede frøet i marts, og når planterne havde nået en højde på ca. 10 cm i juni prikledes de ud på friland. Planterne kaldtes så 1(Lt + A), 1(Lr + A) el. 1(Lk + A) alt efter om de er sået i tørvekrukker, i tørveruller eller i paperpots.

Priklemaskinen

Som sidste punkt på forsøgsstationen så man A. Nisula's priklemaskine. Denne bestod i princippet af et løbende plasticbånd, (bredde 35 cm), på hvilket der blev drysset et lag tørvestrøelse. 2 damer, placeret på hver sin side af maskinen, lagde derefter prikplanterne på båndet, således at topene ragede ud over begge sider. Båndet blev fortløbende rullet op, og når dette havde nået en vis diameter blev det taget bort. Til sidst blev det skåret over på midten, sat på transportbånd og kørt ud i »prikledet«.

Når planterne havde stået i disse ruller i et eller to år, blev de enten kørt direkte ud på kulturpladsen, eller man skar dem op i planteskolen og sorterede planterne, før de blev leveret.

Man benyttede også disse plast-tørvestmuldsruller til at så i, idet man så firdeler rullerne (højde ca. 9 cm).

Efter at have besøgt forsøgsstationen, kørte man til Stiftelsen for Skogträdssförädling's planteskole i Pieksämäki, hvor man så de samme metoder ført ud i praksis.

Planteskolen var anlagt i 1967 på et 70 ha stort areal, hvoraf 3 ha var dækket med sommer eller helårs plasthuse. Den årlige produktion af planter, skolede såvel som uskolede, androg ca. 25 mill.

De benyttede væksthuse, der var fremstillet af Auovihuone AB, havde et bruttoareal på 1000 m², og en udnyttelsesgrad på ca. 80 %. Som vækstunderlag benyttedes et 15 cm tykt lag tørvestrøelse tilsat de nødvendige gødningssalte.

I 1969 havde produktionen pr. m² bed

været 1.100 granplanter på 12–13 cm højde eller 600 fyrreplanter på 10–11 cm højde. Efter et år i uopvarmet plasthus blev planterne priklet med den foran omtalte Nisula priklemaskine, og rullerne placeret således på arealet, at det svarede til ca. 300 planter pr. m². Birken blev i modsætning til nåletræer sået direkte i plastrullerne, og efter et par måneder i opvarmet væksthuse blev den omskølet til friland. Det var for os danskere en oplevelse at se med hvilken sikkerhed, man beherskede denne teknik, således at alle bede var dækket af et ensartet grønt tæppe.

Som sidste punkt på mandagens program besøgte man forstm. Esko Jalkanen, der berettede om sine forsøg med modning af birkens skud.

Kulturproblemer

Efter at man var begyndt at gøde i skovbruget, havde man haft problemer med at få skuddene modnet inden vinteren. Gennem bladanalyser havde forstm. Jalkanen konstateret et ringe kaliumindhold i disse planter, og gennem forsøg havde han vist, at kraftig gødning med kalium sidst på vækstsæsonen fik skuddene til at modne i tilpas tid før vinteren. Et resultat, der stemmer godt overens med prof. C. M. Møllers forsøg med ask.

Efter overnatning i Joutsenlampi, hvor alle deltagerne havde lejlighed til at komme i finsk badstue, fortsatte man næste dag til Bolaget Q. A. Serlachius, hvor forstmästare L. Häggman først viste den såkaldte TTS skovharve, en tallerkenharve, hvor tallerkerne i randen var forsynet med kraftige tænder. Man besøgte derefter flere kulturarealer samt forsøg med forskellige former for jordbearbejdning, men det var vanskeligt om ikke umuligt, at bedømme hvilke der var bedst. Man måtte imidlertid konstatere, at der i Finland bruges planter af langt mindre størrelse, end det er tilfældet i Danmark, hvor opvæksten af græs er langt kraftigere end deroppe.

Dette bekræftedes også ved den demonstration af håndredskaber til plantning, som blev foretaget af mag. Appelroth, idet der her var tale om ganske lette redskaber.

De årlige turistindtægter udgør:

	Kroner pr. ha pr. år
Storvildtjagt (elg, ren, råvildt)	1,30
Småvildtjagt	0,30
Fiskeri	0,80
Fjeldhytter	10,00
Kørselsafgift	8,00

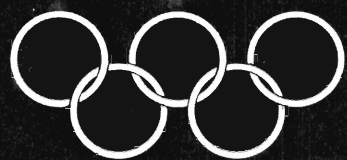
Ialt 20,40

I forhold til indtægterne ved almindelig skovdrift er de opnåede turistindtægter af ganske betragtelig størrelse, og *Pihlske Sameie* er et glimrende eksempel på, hvorledes man kan kombinere almenhedens behov for friluftskovdrift med erhvervsmæssig drift af privat ejendom.

Ole Fog.

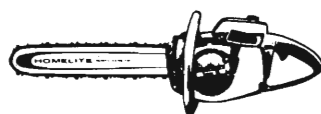
Læs videre side 245

HOMELITE
nummer 1 blandt
savførere...

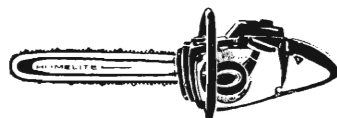

Ikke underligt - for Homelite kædesav er utrolig nem at starte, vejer mindre og går lettere gennem selv hårdt træ og andet tungt arbejde.

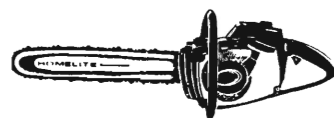
Desuden er Homelite kædesav arbejdsvenlig (den er nemlig brugsrigtigt udformet) vibrationsfri og udført i moderne design. Derfor ligger Homelite kædesav godt i hånden - uanset Deres arbejdsstilling - og går helt og effektivt i bund... der er bid i Homelite. Det er ikke for at prale, men for at fortælle Dem, hvad De går glip af, hvis De ikke køber Homelite kædesav... Homelite er verdens mest købte kædesav, fordi den er verdens bedste - og billigste! Se det store Homelite program hos Deres forhandler. Alle priser er excl. moms

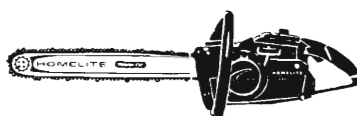
HOMELITE
SXL-12 AO
automatic,
kr. 1290,00
+ moms.

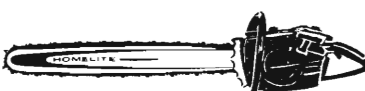
HOMELITE
XL 400 AO
kr. 1650,00
+ moms.

HOMELITE
XL 400 AO FP
kr. 1800,00
+ moms.

HOMELITE
XL-123
kr. 1850,00
+ moms.

HOMELITE
XL-923
kr. 2100,00
+ moms.

HOMELITE
XL-mini AO
kr. 1750,00
+ moms.

HOMELITE
XL-150
kr. 1500,00
+ moms.

HOMELITE

(08) 42 09 00 - Chr. P. Larsen, Frøstrup, tlf. (07 - 99 21 11) 97 - P. Conradsen, Buen, Hjørring, tlf. (08) 92 30 22 - Herning Trælasthandel, Østergade 13, Herning, tlf. (07) 12 33 11 - Hobro Værktøjsmagasin, Hobro, tlf. (08) 52 05 66 - Lago Nørregård Isenkram, Smedegade 24, Horsens, tlf. (05) 62 53 62 - Morsø Auto- & Bådcenter, Havnen, Nykøbing M., tlf. (07) 72 16 40 - Silvan Byggetmarked, Mariagervej, Randers, tlf. (06) 42 05 55 - Jens Sørensen, Skanderborgvej 18, Ry, tlf. (06) 89 15 82 - Skive Instrument-sliberi, Frederiksgade 33, Skive, tlf. (01) 51 18 28 - Otto Klerke, Lillehøjvej 34, Silkeborg, tlf. (06) 82 54 44 - Arnolds Motorservice, Vestergade 16, Skanderborg, tlf. (06) 52 07 70 - Als Marine Service v/ Aksel Thomsen, Sundsmarksvej 52, Sønderborg, tlf. (044) 2 22 71 - Vejle Værktøjsmagasin, Ibæk Strandvej, Vejle, tlf. (05) 82 47 11 - H. D. Service, Horsensvej 2, Vejle, tlf. (05) 82 66 25 - Sevel Autoværksted v/ Hyllebjerg & Nielsen, Sevel pr. Vinderup, tlf. (07) 44 80 20 - Wiesel Motor, Sønderport 27, Åbenrå, tlf. (046) 2 25 79 - Aarhus Mørtel Compagni A/S, Europaplads 2, Århus C, tlf. (06) 12 20 11 - Samsø: J. Østergaard, Pillemark, Tranbjerg, tlf. (0651) 654 - Sjælland: Pil Boats, Hovedvejen 36, Glostrup, tlf. (01) 96 14 24 - John Rasmussen, Østergade 2-4, Helsingør, tlf. (03) 29 41 71 - May & Larsen, Sdr. Banevej 27, Hillerød, tlf. (03) 26 48 11 - Hillerød Værktøjsmagasin, Slotsgade 63, Hillerød, tlf. (03) 26 23 33 - Viberg Landbrugsmaskiner, Faugården, Holbæk, tlf. (03) 43 30 82 - Krone Byg, Industrivangen, Ishøj, tlf. (01) 73 12 53 - P. Størup, Aboulevarden 55, København V, tlf. (01) 35 84 10 - V. S. Eliassen, Holbækvej 4, Sorø, tlf. (03) 63 22 40 - Tåstrup Ny Tømmerhandel, Roskildevej 44, Tåstrup, tlf. (01) 99 04 72 - Laurits Lund & Søn A/S, Chr. Winthersvej 2, Vordingborg, tlf. (03) 77 11 33 - Fyn: Motorcentret, Nyborgvej, Kværndrup, tlf. (09) 27 10 12 - Kaj Pedersen I/S, Sct. Jørgensgade 12, Odense, tlf. (09) 12 79 72 - T. M. Nielsen, Rødegårdsvej 199, Odense, tlf. (09) 12 04 39 - N. E. Ringsted, Sølling Mølle, Ringe, tlf. (09) 98 14 38 - Hans Knudsen, Østre Havnevej, Svendborg, tlf. (09) 21 34 43.

Jylland: Nielsen & Petersen, Instrumentsliberiet, Bjerringbro, tlf. (06) 68 12 83 - A. Due Andersen, Engdalsvej 97, Brabrand, tlf. (06) 26 08 27 - Holger Knudsen, Skolegade 5, Farre, tlf. (05) 73 31 38 - P. Conradsen, Tordenskjoldsgade 17, Frederikshavn, tlf.

Importør: Aarhus Motor Compagni A/S - Sølystgården - Egå - Telefon 06-22 08 33

DET FYENSKE TRÆLASTKOMPAGNI A/S

ODENSE TELEFON (09) 12 22 22

Alle arter
skovplanter
i prima kvalitet

Forlang venligst tilbud!

Tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Geisler-Nielsens Planteskole I/S
8723 Løsning . Telf. 05 - 65 12 11

Paludans Planteskole A/S

Klarskov - 4760 Vordingborg
Telefon (03) 78 20 09

Skovplanter, Læ-, Hæk- og
Hegnplanter

Tilsluttet Herkomstkontrollen
med skovfrø og -planter

Vallø Stifts Savværk

Oparbejdning af BØG

Råtræindkøb, tlf. (03) 66 74 13

I/S Hage og Simony Skovadministration

Alt skovrider- og skovfogedarbejde
udføres. Tilbud gives.

OREMANDSGAARD
4735 Mern
Tlf. (03) 796 Enghave 128
(Kontor 9x)

Kævler af
ASK,
BØG og
EG
købes

A/S Kolds Savværk

Grundlagt 1888
Kerteminde. Telefon (09) 32 15 15

St. Hjøllund Savværk og Imprægneringsanstalt

er køber af nåletræ til bygningstømmer og master.

Hjøllund . 7362 Hampen
Tlf. (06) 86 91 00

SKOVREGNSKABER

Rådgivning • Anlæg
Føring • Årsafslutning
Driftsanalyser • Drifts-
kritik

DANSK
SKOVFORENING

Som næstsidsste punkt på andendagens program, så man den store Martini skovplov. Det er en dobbeltplov på over en meters højde, monteret mellem et par store gummihjul, således at pløjedybden kan reguleres med disse. Som trækraft benyttes en stor skovtraktor. Ploven udførte et imponerende arbejde, idet den uden større besvær løftede friske stød og flyttede sten på flere ton. Den efterlod imidlertid landskabet gennemfuret af dybe grøfter og gjorde det næsten ufremkommeligt.

Det blev blandt andet fra dansk side fremhævet, at man fandt en så kraftig sammenblanding af humus og mineraljord ganske unødvendig. De finske deltagere oplyste imidlertid, at ploven i hovedsagen blev benyttet i det nordlige Finland, hvor der ofte var vanskeligheder med at få omsat den svære humustørv.

Tilkultivering af landbrugsjord

På grund af den store overproduktion af landbrugsvarer, som finder sted i Finland, viste man, hvorledes store landbrugsarealer maskinelt tilplantes med skov. For at fremme denne udvikling betaler staten et beløb på 225 FM/ha for tilplantning plus omkostninger ved denne. Blev kulturen vedligeholdt, ydes efter 2 års forløb endnu 225 FM/ha. Hertil kommer, at arealet fritages for skat i 15 år.

Sidste ekskursionsdag blev indledt med besøg på Oy W. Rosenlew AB, hvor forst lic. Pentti Nisula redegjorde for sine forsøg med rulleplanter (se ovenfor). Man havde nu anvendt rulleplanter i ca. 5 år, og de første bevoksninger var stabiliseret og i god vækst. Af fordele ved at anvende denne metode, fremhævede han, at det gav større planter, der var bedre egnet til at klare konkurrence med græs og anden opvækst end f. eks. paperpots planterne. Også den billige produktion af planterne blev fremhævet, men det, Pentti Nisula lagde mest vægt på, var, at planterne stående i rullerne kunne tåle lang transport og lagring gennem hele vækstperioden, hvilket gav mulighed for at udstrække plantetiden til stort set hele sommeren, hvilket arbejdskraftmæssigt set havde stor praktisk betydning.

F. Gaard

-skær igennem med

Raket

Jonsereds

- * Vibrationsdæmpet håndtag, som gør arbejdet lettere og endnu mere behageligt!
- * Behagelig lydsvag trods den fantastiske råstyrke!
- * 20 m/sek. — let og hurtigt at arbejde med, en fin balance og med helt nye måder at afgrene på!
- * Den gennemarbejdede konstruktion og de bedste materialer samt en stor erfaring ligger bag!

DANMARK OG NORDENS MEST SOLGTE MOTORSÅV

AUT. JONSEREDS FORHANDLERE:

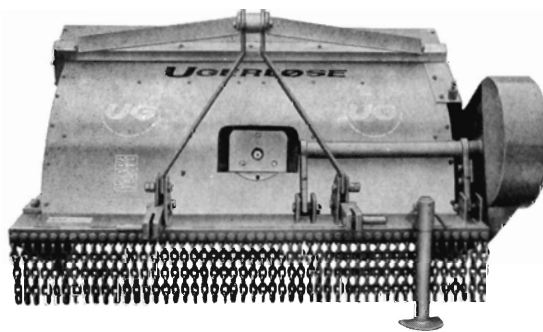
AALBORG: Børge Pedersen, Jernbanegade 16, tlf. (08) 13 40 29. **TERNDRUP:** Søren G. Nielsen, Siem, tlf. (08) 11 55 11 nr. 193. **SKRÆ:** Viggo Graversen, tlf. (06) 88 04 13. **AVLUM:** Jørgen Rasmussen, tlf. (07) 47 23 55. **HAMMEL:** Jens Peter Rohde, tlf. (06) 96 10 69. **RYOMGÅRD:** Poul Bøjstrup, tlf. (06) 39 41 77. **ØLGOD:** Niels Kirk, tlf. (05) 24 41 28. **VEJLE:** ISEKI JYLLAND A/S, Sønderbrogade 24, tlf. (05) 82 58 88. **TØRNING pr. HAMMELEV:** Bent K. Petersen, tlf. (045) 7 72 56. **HØJBY, FYN:** Andreas Petersen, tlf. (09) 95 82 60. **Nykøbing S.J.:** Sv. E. Larsen, Isefjordsvej 4, tlf. (03) 41 10 86. **HILLERØD:** Nordsjællands Motorsave v/ Finn Larsen, Roskildevej 163, tlf. (03) 26 51 51. **SORØ:** Holger Møller, Frederiksberg, tlf. (03) 63 11 51. **FAXE:** Egil Johansen, Torvegade 34, tlf. (03) 71 34 65. **LOLLAND FALSTER:** Arnold Larsen, Toreby L, tlf. (03) 86 91 26. **BORNHOLM:** Sven Low, Bækken Almindingen, tlf. (03974) 643.

- køb svensk kvalitet tra EFTA

UGERLØSE

GRENKNUSER

baner vej i skoven

Den nye robuste UGERLØSE grenknuser rydder og knuser underskov, kvas og granris. Den er velegnet til udtynding, rydning af skovveje og spor samt rabatter o. lign.

Forlang specialbrochure, tilbud og demonstration.

UGERLØSE MASKINFABRIK 4350 UGERLØSE TLF. (03) 48 80 26

SKOVJORDENS BØN

For 100 år siden
da var jo vor viden
kun sparsom og mindre,
end den er i dag,
og mor'ed var bunden,
og der var i grunden
slet intet, vi vidste om
jordbundens lag.

Så kom der en lærer,
hvis minde vi ærer,
og Müller os lærte, hvad
vi ej vidste før.

Og derpå kom tiden,
hvor vi ved vor sliden
fik mildnet den bund, der
jo før var så tør.

Det kom os tilgode,
og træerne groede
og havde det dejligt på
mulden så blid,
og mor'en blev sparsom,
fordi man nu varsom
forbedred' og plejede
bunden med flid.

Men tiderne skifter,
og nu man jo stifter
det strengt rationelle,
mekaniske brug.

Tonstunge maskiner
i skoven nu hviner
og maser og presser, så
det er en gru.

Man bru'r millioner
af sparsomme kroner
på ny mastodonter, der
hvæser og gøer,
så jeg bli'r fortumlet
og maset og tromlet,
og enden bli'r sikkert, at
ormene dørl!

Oh, tænk på mig arme!
I må jer forbarme,
jeg er en værdi, der er
vigtig og stor,
for ellers det gå vil
rent galt, når jeg går til.
Ja, faren er stor for, at
jeg bliver mor!
Tolket ved Biolog

OPSKRIFT PÅ SUCCES

Skovrider Aa. Marcus Pedersen kom fra en rejse rundt i Amerika hjem med mange nye erfaringer og megen ny viden om skovbrug. Blandt de mange værdifulde oplysninger var også den amerikanske opskrift på publikumsucces i skoven: Udvælg en plads, hvor naturen er ideel på alle årstider – anbring et godt madsted der. Så enkelt er det!

LIGEBERETTIGELSE

Nu kan man også blive kvindelig skovarbejder – i hvert fald i Sverige. Syv piger fra Jönköping svinger økserne i skoven og siger, at de trives fantastisk med skovarbejdet. Fabrikken, hvor de tidligere var ansat, måtte indskrænke, og arbejdsmarkedsstyrelsesdirektør Bertil Olsson opfordrede dem til at tage arbejde i skoven.

»Kvinder skal ikke være så nervøse for mandfolkearbejde«, siger Bertil Olsson. »Der er mange traditionelle mandejob, som lige så godt kan bestrides af kvinder.«

BØRN I SKOVEN

Selv om de første forsøg på at oprette en skov-børnepark endnu ikke har givet det ønskede resultat, arbejder initiativtageren, Dansk Kvindesamfund, videre mod en løsning, der ser ud til at nærme sig. Skovrider Wedel-Heinen fra Statsskovvæsenet mener ikke, at der principielt skulle være noget i vejen for tanken om en skovpark, da børnenes ophold ikke kan skade skoven. Det område, skovrider Wedel-Heinen har peget på som bedst egnet til en skovbørnepark, ligger vest for Usserød Kongevej i Breele Skov. I givet fald må området indhegnes for at sikre børnene mod trafikken, og ved en smuk beplantning vil det gøre indkørslen til Hørsholm fra nord mere attraktiv.

Også skolebørnene er der tænkt på, idet Københavns Statsskovdistrikt foreslår oprettelse af en skoleskov fra 1. august 1972. Den er i første omgang beregnet for elever fra Gladsaxe, Ballerup-Måløv, Herlev og Værløse, og formålet er at give børnene indsigt i naturforholdene, navnlig forureningens skadelige indvirkning på planter og dyr. Statsskovvæsenet stiller areal og lønnet leder til rådighed, medens kommunerne skal klare anlægs- og driftsudgifter.

DEN LILLE LYSEGRØNNE

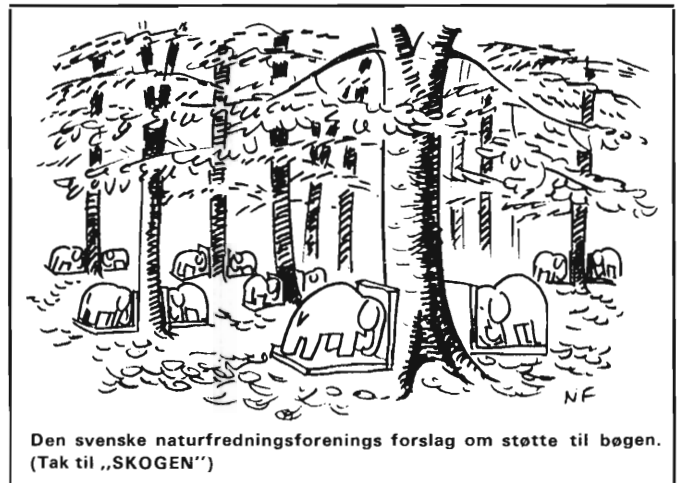
Forlaget Lindhardt og Ringhof har udsendt en dansk

udgave af den svenske »En liten bok om at bränna kvistar, gräs, löv och annat avfall i ett hörn av trädgården«. Det lille værk på 75 morsomt og vittigt skrevne sider er forsynet med en lige så lang dansk titel: »En lille bog om afbrænding af blade, kvas, kviste og andet affald i et hjørne af haven«. Bogen er ingen saglig fagbog, men er humoristisk gennemgang af problemer og sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med åben ild i haven, og selv om man ikke kan betegne den som absolut nødvendig for haveejere, indeholder den en række gode råd og anvisninger, som be-

rettiger den til en plads i reolen – også fordi den er forståelig og fornøjelig læsning for hele familien fra yngste til ældste medlem. Bogens værdi betegnes bedst ved at citere et uddrag fra bagsiden: Meddel gerne dine trosfæller og øvrige bekendte, at dette skrift er uundværligt for alle, som har en have, samt for alle, som savner en sådan.

Hans Alfredson har forfattet den svenske udgave, og Jens Louis Petersen står for den danske oversættelse og har desuden forsynet bogen med oplysende notestof for den danske læser.

G.L.

Den svenske naturfredningsforenings forslag om støtte til bogen. (Tak til „SKOGEN“)

PLANT ET TRÆ

Det idylliske Fyns særlige skønhed skyldes for en stor del de mange træer, som – enkeltstående eller samlet i små og større skove – hygger og opdeler landskabet i små enheder, der giver variation i naturen. Et landskab helt uden eller med kun få træer bliver let ensformigt. Vi kender det fra Midt- og Vestjylland, og måske vil nogle af de mennesker, som er født og opvokset der, synes, at Fyn er for »sødt«. Den slags er en følelsessag, men mon ikke de fleste synes, at der i deres have skal stå i hvert fald et par smukke, skyggefulde træer, hvis stedet skal have den rette atmosfære. Men vi får ikke skønheden helt gratis. Her tænkes ikke så meget på, hvad et træ koster i anskaffelse, for det er minimalt i forhold til glæden

over det, men mere på de mængder af blade, der skal rives sammen hvert efterår, tagrender, der skal renses engang imellem og jorden, som ofte udtørres i flere meters dybde. Hertil kommer alle de blomsterstande og frø, der sviner haven til i sommertiden. Har man ikke lyst eller tid til at betale arbejdsprisen, kan man lette havearbejdet ved at vælge stedsegrønne træer.

Der ryddes og saneres en masse træer i disse år, og det er helt i orden, bare vi husker at plante igen. Noget af det smukkeste, der er sagt om det, kom fra en gammel mand, som var i færd med at plante et træ. På spørgsmålet om, hvorfor han dog plantede et træ, som han aldrig ville se vokse op og blive stort, svarede han: »Der var også nogen, der plantede et træ for mig.«

MIT TRÆ:

Det er naboens træ, og det er ganske almindelig larix decidua, men...

Et socialt tilfælde

Af PREBEN SKAANING

Redaktør ved POLITIKEN

Mit yndlingstræ står fagtisk inde hos naboen, en lærk, en ganske almindelig *larix decidua*. Dette med yndling bør vel henføres til det kærlighed-hadfænomen, der spiller en rolle i psykologien, skønt mit egentlige forhold til træet er særdeles håndgribeligt, et socialt tilfælde, der endog har parasitære indslag, men aldrig svækker min interesse for netop dette træ.

I modsætning til min nabo er jeg en livlig kunde hos Hoecht, Superfos og Norsk Hydro foruden diverse fabrikanter af de moderne, lugtfri organiske gødningsstoffer, og det har mit yndlingstræ opdaget, tæt ved hegnet som det står og med fødderne under mine velplejede rosenbede og en præmieplæne. Det private og ufrivillige gødningsforsøg viser, at mit yndlingstræ skønmæssigt har en tre gange så stor vedmængde som en jævndrende *larix* lidt længere borte og fem gange så meget som den fjerneststående i

gruppen under helt ensartede lysforhold.

Det sociale i sagen er åbenbart, men også det asociale, som man efter behag kan indlægge i overførte betydninger. Ved stadig at vokse i et tempo, som alle gødningsfirmaer ville kunne eksemplificere i deres reklamer, tvinger det mig ind i et spil tilsyneladende uden ende. Roserne og plænen skal bestandig have ekstra gødningstilskud og endnu livligere vanding i tørketid for sammen med mellemstående thujæer at overleve tilværelsen nær naboens gøgeunge i himmelflugt.

Jeg har ikke bedt om det, men tværtimod måttet høre naboen true med følgende sanktion ved opståede uoverensstemmelser:

– Ellers fælder jeg mine lærketræer . . .

Thi når jeg har rensset husets nedløbssystem for lærketræernes stærkt stoppende nåle efter sæsonens første østestorm, står lærken der med sin silhouet af chokoladebrune grene med julepynt på, og når det er blevet forår, har man lyksaligheden af røde blomster mellem det lysegrønne i udspring. Den lærk er ikke nem at befri sig for. Men lærken har jo også ekstra garvestof i sig til at gøre dens substans sværere at udrydde.

Det er ligefrem til at blive overtroisk af.

Landskabsanalyse for hovedstadsområdet

Fredningsplanudvalget for hovedstadsområdet Frederiksborg, Roskilde og Københavns amter (F.P.U.) har udsendt en landskabsanalyse for de 3 amter.

I naturfredningsloven hedder det, at fredningsplanudvalgenes væsentligste opgave er at foretage landskabsanalyser, der skal danne grundlag dels for

- 1) en fornuftig og velbegrundet fredningsplanlægning og dels
- 2) være vejledende for andre myndigheders planlægning og administration.

Landskabsanalysen er fremlagt i form af 2 bøger. De rummer hver 27 kort med summariske oplysninger af forskellig slags. Den ene af bøgerne er forsynet med en dyberegående tekstmæssig fremstilling i tilknytning til kortene, mens den anden kun har en kort ledsagende tekst. Ved kortenes udarbejdelse er der lagt vægt på de almene og særlige interesser, som naturfredningsloven umiddelbart pålægger et F.P.U. at belyse, nemlig

*de landskabsæstetiske,
de naturvidenskabelige,
de historiske,
de pædagogiske
og de socialt-rekreative interesser.*

De enkelte interesser »lagt sammen og vurderet« giver landskabsbeskrivelsen. I værket fremtræder denne beskrivelse i form af et stort kort (i fem farver) i målestokforhold 1:100.000. Man har på denne måde på en enkel og let overskuelig måde tilvejebragt et godt redskab for den daglige og praktiske brug af analysen (kommuner, zonemyndigheder, fredningsnævn og andre).

Analysens konklusion må være, at hovedstadsområdet trods en kraftig byudvikling m.v. stadig rummer store fredningsværdige arealer, og at de største sammenhængende dele heraf synes at ligge som et »grønt bælte« om hovedstaden i en afstand fra 30–50 km, fra Esrum Sø og Gribskov i nord over Arresø, Tisvilde Hegn, Jægerspris, Hornsherred, skov- og godsområdet i Midsjælland og i syd til Køge Ås.

Analysen er resultatet af mange års arbejde i F.P.U.'s sekretariat, og den

Overproduktion og prisniveau

For den svenske savværksindustri præges den aktuelle markedssituation af, på den ene side en mændemæssig fuldtud tilfredsstillende eksport, på den anden side en stærk nedgang på hjemmemarkedssalget, hvilket skyldes indskrænkninger i boligbyggeriet.

Da savværksindustrien normalt afsætter 45 % på hjemmemarkedet, har de vanskelige markedsforhold nu fremkaldt frygt for tyngende lagre med udbuds- og pristryk selv på eksporten til følge, hvilket vil medføre de alvorligste konsekvenser for savværksindustriens lønsomhed.

I denne situation har bestyrelserne for begge branchers organisationer, Svenska Trävareexportförning og Sågverkens Riksförbund, hver for sig drøftet oplæget til næste års salg.

Man er herved nået frem til, at der findes en vis overproduktion og at denne ved en ugunstig udvikling kan true prisniveauet i 1972. Skulle denne situation opstå, må savværkerne overveje produktionsbegrænsning, og det er nødvendigt allerede nu, hvor produktionsplanen for næste år lægges, at tage hensyn til denne mulighed.

Frede Gaard.

DASF-problemer

I »DASF-AKTUELT«, særnummer af Fagbladet, fortæller Viggo Heegaard, der er formand for land- og skov-

---

er den første af sin art for et helt F.P.U.-område. Værkets kortmateriale skal især fremhæves, idet både standarden og den anvendte reproduktionsteknik er ganske høj.

Dele af analysen har været vist på to udstillinger – på Sophienholm i Lyngby og på Strøget i København. Ca. 5.000 mennesker har besøgt disse udstillinger.

I øjeblikket tilbydes udstillingsmateriellet på en rundtur til kommunerne.

Analysen kan ikke købes, men den vil i meget begrænset omfang kunne fås ved henvendelse til F.P.U.'s sekretariat, Nyropsgade 22, 4., 1602 Kbh. V.

Carsten Ørnsholt.

brugsgruppen, den mindste (12.500 medl.) af de fire hovedgrupper inden for Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejder-Forbund, at man har et alvorligt problem, som man bestandigt kæmper med:

»På adskillige af vore arbejdspladser«, siger han, »optræder uorganiserede. Vi mærker, at de mindre husmænd og mindre gårdejere, der har måttet opgive selverhvervet og søge ud som lønarbejdere, kommer fra en befolkningsgruppe, der ikke har den tradition for fagforeningsarbejdet, som findes i andre lønmodtagergrupper. Desværre kan de undertiden optræde som løntrykkere, der ikke altid overholder overenskomstens bestemmelser, og dette kan ikke undgå at få en vis betydning under forhandlingerne med landbrugets arbejdsgivere. Det betyder også, at vi har vanskeligt ved at komme væk fra den almindelige timeløn og opnå de tillæg, som skal gives for bl. a. kørsel med de stadigt mere komplicerede landbrugsmaskiner . . .

Vi har ca. 2.500 skovarbejdere inden for forbundet, og på dette område søger vi i øjeblikket at få indført nye lønsystemer, baseret på arbejdstidsstudier med fastsættelse af akkordnormer. Det er en udvikling, vi følger med stor interesse, for også i skovbruget trænger nye maskiner frem.«

Beskyttelseshegn langs motorveje

Skovrider *N. E. Holten*, Gisselfeld Klosters skovdistrikt har til Dansk Skovforening indsendt en beretning over ovenstående emne. Den skal i det følgende refereres forkortet:

Tyskerne betragter spørgsmålet om vildt, der dræbes og lemlæstes i trafikken, med største alvor, og det er uhyggelig store ulykkestal, der forekommer i Vesttyskland. Der registreres årligt 25.000 ulykker og tab af 40 menneskeliv som følge af vildtpåkørsler. Vildttabet er også betydeligt, blandt andet 60.000 stk. råvildt og 120.000 harer; for alle vildtarter ialt for ca. 12 mill. kroner pr. år. I Schweiz er 20 % af afgangen af råvildt trafikdræbt. I Danmark har man, så vidt vides, ikke statistisk materiale over trafikdræbt vildt og ulykker forårsaget af vildt.

Tyskerne mener, at udgifterne til be-

skyttelseshegn på de farligste strækninger og gennem vildtrige terræner er langt under de materielle skader på bilerne og tabet af vildt, foruden de menneskelige værdier, der reddes ved beskyttelsesforanstaltninger. Fra det tyske trafikministerium ydes erstatning på op til 90 % af udgiften ved opsætning af hegn.

Måderne, hvorpå vildtet og trafikanterne kan beskyttes, er flere. Den mest enkle metode er opsætning af spejle langs vejene, således at billygternes skær, i mørketimerne, hvor faren erfaringsmæssigt er størst, kastes ind i skoven, og dette skulle bevirke, at vildtet forskrækkes og ikke passerer over vejen. Fra flere sider oplyses, at denne metode ikke er effektiv. En anden, ret enkel metode, er opsætning af elektriske hegn langs vejene, men dette karakteriseres som uhensigtsmæssigt.

Endelig er der vildthegegnene, som nok er det mest realistiske, men de er endnu ikke helt gennemprøvet. Foruden udgiften må man tage i betragtning risikoen for vildtet: Kommer det af en eller anden grund ud på vejen, kan det vanskeligt komme derfra igen. Tyskerne mener, man kan mindske risikoen ved at bygge forlængelser af hegnet bort fra vejen ved dets begyndelse og afslutning, som man normalt gør ved opsætning af vildthegegn; desuden kan der laves indspring. Af denne grund bør hegnet stå 10–20 meter fra vejkanten. Tyskerne har påbegyndt forsøg med beskyttelseshegn. Forsøgene ledes af Oberforstmeister, *Dr. E. Ueckermann*, Forschungsstelle für Jagdkunde und Wildschadenverhütung, 53 Bonn-Beuel, Forsthaus Hardt. Resultaterne af disse forsøg skulle foreligge i nær fremtid.

Vi fedter nu ikke

På SKOVENS opfordring til læserne om at benytte bladets spalter, hvis man har et eller andet på hjertet, har vi denne gang modtaget et indlæg fra Frede Garly, der bl. a. skriver:

»Jeg har 40 skovveje, og de 18 fører ud til offentlig vej. Jeg er rasende over, at den tidligere kulturminister har »foræret« min skov væk til offentligheden. Hvorfor fik vi ikke den hollandske skovordning i stedet for den svenske, da vi rent skovmæssigt ligner Holland mere end Sverige og Norge?«

Frede Garly skammer sig over kulturministeriets skilte, da han mener, at enhver udmærket ved, at man ikke må det, der står på skiltene, idet han peger på, at en skovvej *ikke* er en offentlig vej. Brevet indeholder også en lille anklage mod SKOVEN for at »fedte for kulturministeriet og for at have misinformeret læserne med artiklen i nr. 10 »Når adgang er forbudt«. Ingen af delene har været hensigten.

I brevet nævnes et par eksempler på, at ulovligt parkerede biler på skovveje har lidt overlast ved skovarbejdet, og F. G. udtrykker ønsket om, at bladene og dagspressen banker ind i hovedet på alle, hvad man risikerer ved ulovlig optræden i skoven. SKOVEN bringer naturligvis også gerne indlæg med eksempler af den art, så vidt pladsen i bladet tillader det.

Tanker ved et øksehug

Dufte og lyde ejer en magnetisk kraft, som trækker erindringer frem i sindet. Jeg husker en kronik i »Politiken« for mange år siden. Andreas Vinding fortalte om en sejltur op ad Seinen og om den duft af nyslået hø, der fik ham til at mindes sin barndom ved Gudenåen og Randers fjord . . .

Ved skovarbejder-konkurrencen i grusgraven uden for Bromme skov var man nået til præcisionshugningen, og lyden af øksene, der ramte træet bragte mig pludselig et halvt hundrede år tilbage i tiden til en sval, værdig jysk granplantage, hvor Kræn Nielsen og Jens Nielsen var ved at skove de slanke træer.

De to kunne præcisionshugningens kunst. Man stod som en måbende snotvalp og så splinterne flyve, og man vidste, at det næste hug med den store skovøkse ville træffe lige netop dér, hvor det skulle. Når så træet vaklede, og et enkelt blidt skub af en

harpiksdækket hånd fik det til under knagen og bragen at falde ned mod det grønne mos, følte man en dyb stolthed over at kende disse to virtuoser, der levede deres liv mellem træstammerne, og som blev mine første trofaste venner.

Kræn Nielsen læste »Familie-Journalen«s tegneserier for mig, mens hans krogede pegefinger med den altid harpikssorte negl sitrede en smule hen langs sætningerne. Mon nogen litterær oplevelse siden har kunnet overskygge denne! Jeg gik hjem og gengav teksten for en familie, der ikke nænnede at korrigere min ravjyske udtale. (Sentimental som man er, føler jeg mig vedblivende lidt stolt over, at jeg sagde »A«, før jeg sagde »jeg«).

Jens Nielsen var skovfoged hos os. Kræn Nielsen var skovarbejder. Men der var ingen forskel på deres administrative autoritet. De snakkede sammen om tingene, og det gik aldrig galt. Sammen med Jens' søn, der en dag efterfulgte sin far i embedet og flyttede ind i det lille skovfogedhus i den fjerneste krog af Vesterskoven, udgjorde de den faste stok i vort beskedne skovbrug. Det var i de magre år, da træ ingen verdens ting kostede, og Fandens to fødselsdage rugede som evindelige trusler over en plantageejers hovede. Man holdt et par skovauktioner for at redde skindet på næsen. Hvert lille hammerslag på en klodsbunke eller en rummeter drev hans velærværdighed Fanden et par kroners penge tilbage.

Nu stod jeg i Bromme og hørte øksehuggene og tænkte på Kræn Nielsen. Han forekom mig altid at være en gammel mand. Sådan har børn det jo. Han forekommer mig til denne dag at være et af de ædleste mennesker, jeg har fået lov til at møde. Hans personlige værdighed var uindskrænket. Hans takt og finfølelse gjorde ham til en adelsmand af hjerte og sind. (Forresten: havde man iført ham

en tattersall skjorte og en Harris Tweed jakke, kunne man såmænd godt have forestillet ham som The Duke of Norfolk. Jeg har aldrig set en fornemmere fysiognomi og en rånkere rejsning).

Hans meninger var faste, og han gav sig ikke. Men han modsagde med en fast mildhed, blev ved sit og sårede aldrig nogen. Han var stolt som en Cherokee-høvding, men stoltheden var aldrig demonstrativ.

Hver fredag kom han og Jens Nielsen med deres akkordregnskab. Det var prentet på, hvad man nu havde til rådighed af papir, og det passede på en prik, indtil det en dag byggede på en akkord, som lå noget under den aftalte.

»Jo«, forklarede Kræn Nielsen, »det er jo en kendt sag, at arbejdslønningerne er faldet«.

Beslutningen far inappellabel. For øvrigt ville det have været direkte sårende at gå imod den. Min mor havde en del besvær med at finde en måde at kompensere på.

★

Da øksen efter mange års forløb blev for tung for Kræn Nielsens hånd, blev en hel del faste og uforanderlige vedtægter med stor frejdighed overtrådt, og derved blev det muligt at skaffe ham og hans kone en lejlighed i et leghaus, som kun måtte bebos af gamle damer, der havde tjent hos min oldefar og oldemor. Naturligvis var der ingen, der gjorde vrøvl.

Og da Kræn Nielsen måtte af sted, tog han også det med usvigelig værdighed og stillede kun den ene betingelse over for skæbnen, at han måtte blive begravet så nær ved vort familiegravsted som muligt. Skæbnen besvarede ansøgningen ved at lade et gravsted klods op ad jerngitteret til gravstedet hjemfalde, så dér blev Kræn Nielsen lagt, og vi var alle stolte. Men vi var også bedrøvede. Han var (som Harry Truman sagde om sin mor) af en model, som ikke fremstilles mere . . .

Sådan noget kan man komme til at tænke på, når man hører en økses skær ramme et stykke træ, og man kan fornemme duften af frisk grantræ i næseborene og føle en varm bølge af taknemmelighed over, at man havde en lykkelig barndom i selskab med rigtige mennesker. K.M.

Vi er købere til bøg og ask samt lidt ege- og elmekævler.

**HVALSØ NY SAVVÆRK OG TØMMER-
HANDEL A/S**

4330 Hvalsø

Tlf. (03) 408 Hvalsø 136.

Vi er købere til

Asketræ

i kævler samt snitgavn, ret og rundt, frit for knaster og overgrøninger, ikke under 16 cm. Top og i længder 800-900-1200 og 1400 m/m. Betaling kontant.

Trævarefabrikken »Skovhastrop«
Hvalsø – Telf. Hvalsø 33

Siden 1896

Hjortsøs Planteskole

Svebølle Telf. Viskinge 20* & 40

Skov-, læ- og hækplanter. Forlang prislister. Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter

Forstplanteskolen, Verninge

Planteskolen er tilsluttet »Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter«

Alle slags skovplanter tilbydes i prima kvalitet

Forlang prislister

Indehaver: Ole van Tol

Tlf. (09) 75 12 88

John Rolskov's Planteskole

Sdr. Vissing pr. 8740 Brædstrup

Telf. (05) 75 40 53

Vi anbefaler os med alle arter skovplanter i gode provenienser.

Skovplantekulturerne står under Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Hellestrup Planteskole

4180 Sorø

Tlf. (03) 64 51 33

Specialplanteskole for
Hybridasp.

Danplanex

PLANTESKOLER A/S

RØDEKRO TELEFON 62933* DANMARK

Skovplanter

i bedste provenienser
prima kvaliteter
et righoldigt sortiment
store og små partier.

Skovfrøet leveres af Statsskovenes Planteavlstation. Planteskolerne og salgskontoret er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter. Vi giver Dem gerne et tilbud på Deres forbrug skriftligt eller ved besøg.

E. Graven's Planteskole

Hansted, Egebjerg, 8700 Horsens
Tlf. (05) 65 60 46

Skov-, Læ- og Hækplanter samt
Planter til Vildtremiser

Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen
med skovfrø og -planter

Hyllinge Savværk A/S

(03) 744 Hyllinge 64*

Diana Skovtjære

Salgskontor ved:
Skovrider Tage Hansen
4840 Nr. Alslev

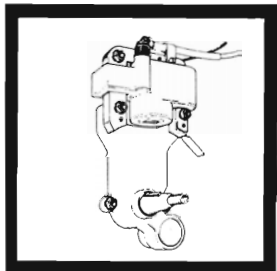
Tlf. (03) 83 44 96

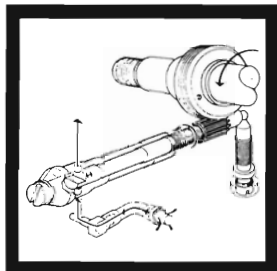
BORK SCANDINAVIA

KØBENHAVN . OREHOVED . SILKEBORG

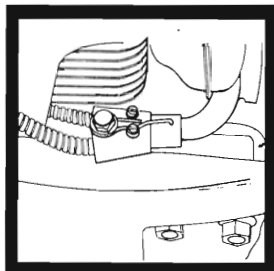
Læs om fordelene!

PARTNER'S TYRISTORSYSTEM
PARTNER's specielle tændingssystem er uden platiner. Hele systemet ligger indkapslet i en enhed, som er fuldstændig upåvirkelig af fugt eller forurening. Fordel: Små serviceomkostninger og stor driftssikkerhed.

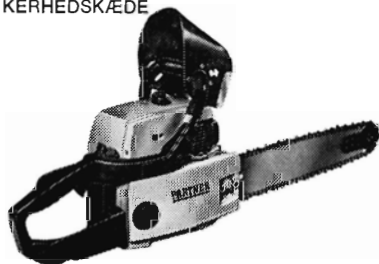
NY REGULERBAR OLIEPUMPE
En robust enkelhed udmærker den nye justerbare oliepumpe, som sidder let tilgængeligt direkte i krumtaphuset. Pumpekapaaciteten er indstillelig fra 5 cm³/min til 15 cm³/min. Fordel: Altid korrekt olietilførsel.

»VARME« HÅNDTAG
PARTNER's patentnålede system for opvarmning af håndtag er nu blevet yderligere forbedret. Varmereguleringen er placeret i et separat ventilhus, som letter rengøringen af varmesystemet. Fordel: Varme og tørre hænder.

For Deres egen sikkerhed har PARTNER R 19 desuden:

AFVIBRERET HÅNDTAG - BESKYTTER FOR HØJREHÅNDEN - TILBAGESLAGSBESKYTTER - SIKRING MOD UFRIVILLIG GASPÅVIRKNING - KORREKT PLACERET STOPKNAP - SMALT SVÆRD MED SIKKERHEDSKÆDE

PARTNER

R 19

Forhandlere:

JYLLAND

Per Jørgensen, Thistedvej 100, Nørresundby. Tlf. (08) 17 27 33
Smødegades Motorværksted, Ringkøbing. Tlf. (07) 32 09 92.
Randers værktøjsmagasin, Randers. Tlf. (06) 42 17 77.
Horsens Værktøjsmagasin, Hede Nielsensvej 2, Horsens. Tlf. (05) 62 62 11.
Silkeborg Motorcentrum, v. Bent A. Christiansen, Chr. VIII's vej 17, 8600 Silkeborg. Tlf. (06) 82 04 17.
Mikkels Autoværksted, Nr. Torv 2, Vejle. Tlf. (05) 82 12 12.
Sønderjysk Partner-Service Arne Hanfgarn, Engvej 1, Styrtom, 6200 Åbenrå. Tlf. (046) 2 46 70.

SJÆLLAND

Roskilde Værktøjsmagasin, Sdr. Ringvej 24, Roskilde. Tlf. (03) 35 54 75.
Fa. L. Ulrich's Isenkræmforretning, Slagelse. Tlf. (03) 52 00 01.
Vepa, v. Johs. Larsen, Toksværd pr. Holme-Olstrup. Tlf. (03) 74 72 82.
Sv. Aa. Petersen, Jorløse pr. Svebølle. Tlf. (03) 4 94 73.
Mekaniker Kaj Nielsen, Gadevang, Hillerød. Tlf. (03) 26 69 62.
Fa. Johs. Fog, Hovedgaden 45, Lyngby. Tlf. (01) 87 10 01.

FYN

Motorcentret I/S, Kværndrup. Tlf. (09) 27 10 12.

LOLLAND & FALSTER

Fa. R. Jessens Eftf., Nykøbing F. Tlf. (03) 85 00 11.
Vilh. Rasmussen, Gåbensevej 70, Kraghave, Nykøbing F. Tlf. (03) 85 11 09

BORNHOLM

Scooter Centralen, Vimmelskiftet 26, Rønne. Tlf. (03) 95 21 76.

KØBENHAVN

Forst & Jagthuset, Gl. Kongevej 119, V. Tlf. (01) 21 30 30.
H. P. Vangskov, Jagtvej 115, N. Tlf. (01) TAgA 831.

AKTIESELSKABET

ROLD SKOVS SAVVÆRK

9510 ARDEN

DANSK TØMMER

RÅTRÆINDKØB TELEFON (08) 56 12 66

Ræveskind

Vi afholder auktion over røde ræveskind samt andre vildtskind i december, januar, marts og april ● Sidste indlevering til decemberauktionen d. 1. december ● Der forventes stor efterspørgsel og gode priser i år ●

IFA-Pels

Ejby Industrivej 28
2600 Glostrup
Telefon (01) 96 48 22 ●

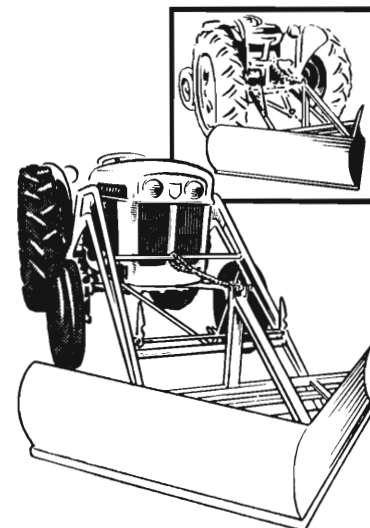
I/S Skærbæk Savværk

v/Chr. Dahl & Co. . 7400 Herning . Tlf. (07) 12 41 88

Produktion: Dansk tømmer, brædder og lægter
Nåletræ til bygningstømmer købes

-AF-SNEPLOV

til montering på frontlæsser:
Passer også til direkte bagmontering i 3-punkt op-hæng:

Pris kun kr. 795,00 + moms

Gem annoncen eller ring allerede i dag og få nærmeste bruger opgivet.

A. FLENSBORG

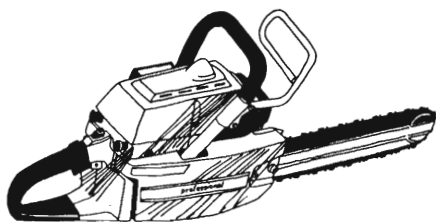
Herning Maskinfabrik A/S
7400 Herning . Tlf. (07) 12 63 00

Husqvarna 160 S

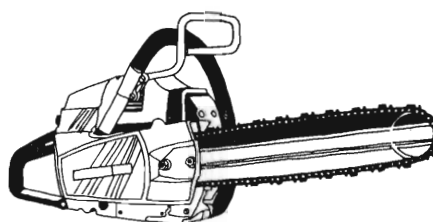
Den sidste nye sav i Husqvarna-familien

Den bygger på Husqvarnas mangeårige erfaringer som motorfabrik. Husqvarna 160 S er arbejdsrigtigt udformet. Gennemtænkt i hver detalje. 160 S har også markedets mest effektive lyddæmpning, men det allerbedste ved 160 S – den er vibrationsdæmpet efter 3-enhedsprincippet.

Husqvarna 160 S
vibrationsdæmpet
som i en bil.

Husqvarna 180 S
er den stærkeste af Husqvarnas motorsave, og er først og fremmest velegnet til de, der stiller store krav om højere effektivitet ved skovning af store træer.

Husqvarna G 65
er velkendt blandt skovfolk. Den er en anerkendt pålidelig sav, som er konstrueret og udviklet således, at den passer til de krav, der stilles til en motorsav.

Husqvarna

J. O. Thomsen
Ringparken 12
9300 Sæby
Tlf (08) 46 18 27

Vejle Værktøjmagasin
Ibæk Strandvej
7100 Vejle
Tlf (05) 82 47 11

Mekaniker Poul Olsen
5952 Tullebølle
Tlf (09) 50 12 72

Hako-Tek
v/Aage Melvej
Bisgårdsgade 9
7500 Holstebro
Tlf (07) 42 25 12

Mekaniker
Arne Mogensen
Halsted pr
4900 Nakskov
Tlf (03 939) 22 U

Fa. Vepa v/ Johs. Larsen
Toksværd pr
4684 Holme-Olstrup
Tlf (03 747) 282

Fa. Bendt Jensen
Valdemarsgade 13
4200 Slagelse
Tlf (03) 52 43 65

Sølving Skovservice
Kirke Værløsevej 42
3500 Lille Værløse
Tlf (01) 48 09 37

Leif Grønhøj
Jyllandsgade 38
9520 Skørpinge
Tlf (08) 39 10 32

Motor Centret
Industrivej 5772
5772 Kværndrup
Tlf (09) 27 10 12